

Referens:
Steinunn Á Håkansson

Verksamhetsplan 2011 Skärholmens stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Verksamhetsprogrammet inklusive bilagor och budget för år 2011 fastställs.
2. Omslutningsförändringar om 76,3 mkr fastställs.
3. Resultatenheter 2011 fastställs enligt bilaga.
4. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
5. Omedelbar justering.

Steinunn Á Håkansson

Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Förslag till verksamhetsplan och budget för Skärholmens stadsdelsförvaltning bygger på nämndens uppdrag från kommunfullmäktige och nämndens uppdrag till förvaltningen. Verksamhetsplanen knyter också an till stadens långsiktiga mål i Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat om mål och ekonomiska ramar för nämnderna. Nämnderna ska sedan i verksamhetsplanen redovisa hur vi avser att utföra kommunfullmäktiges uppdrag, inom given budgetram. En stor andel av nämndens resurser utgår från centralt fastslagna ersättningsnivåer till utförarna, vilket minskar nämndens möjligheter att göra lokala anpassningar och omprioriteringar mellan verksamheter.

Ärendet

Ärendet innehåller kommunfullmäktiges tre inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområden samt nämndens mål. Till ärendet hör också bilagor som listas i slutet av tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan med samtliga avdelningar. Ärendet har också behandlats i förvaltningsgruppen och i de lokala handikapp-, pensionärs- samt ungdomsråden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2011 inklusive bilagor och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Inledning

Stadsdelsnämndens arbete ska genomsyras av vision 2030 och Skärholmens värdegrund. Vårt mål är att vara en attraktiv stadsdel, med hög kvalitet, valfrihet och nöjda medborgare samt brukare i en kostnadseffektiv verksamhet.

Medborgarna ska alltid vara i centrum. Det är för medborgarna vi skapar ett Skärholmen i Världsklass! Vision 2030 ska vi förverkliga och vår gemensamma uppgift i vardagen är att ge visionen ett innehåll. Under året ska vi fortsätta utveckla vårt arbetssätt med effekter på lång sikt men med fokus på 2011. Vi ska arbeta för ständiga förbättringar och vi ska ha fokus på resultat, målgrupp och effekt. Vi ska fortsätta att följa upp, utvärdera och justera aktiviteter och metoder för att på bästa sätt möta brukarnas/medborgarnas behov, krav och önskemål. Vår utmaning är att vara lyhörda, kreativa och våga tänka nytt. Bra system och en god struktur ska säkerställa kvaliteten för medborgare och brukare. Vi ska bli ännu bättre på att använda våra system effektivt. Allt vi gör i våra verksamheter ska vara begripligt, hanterbart och meningsfullt. Vi ska vara tydliga med vår organisationsstruktur och med de förväntningar och krav som finns på oss och som vi har på varandra. Medborgar- och brukarinflytande är nödvändigt för vår verksamhetsutveckling. Vi vill fortsätta skapa en kultur där varje medarbetare tar ett medarbetansvar. Det innebär att alla ska ha ett engagemang för medborgarnas/brukarnas medverkan och även tar ansvar för att verksamheten ska fungera optimalt. Vi ska möta våra medborgare/brukare på samma sätt som vi själva vill bli bemötta, med respekt och ett lösningsorienterat förhållningssätt.

För att uppfylla Kommunfullmäktiges och nämndens mål för 2011 har vi en nettobudget om 733,1 mkr. -190,8 mkr är kommunövergripande verksamheten för återsökning av statsbidrag. Budgettilldelning per verksamhet följer kommunfullmäktiges princip med en del omdisponeringar. Stadsdelsförvaltningen har föreslagit att medel till verksamheten för barn och ungdom, nämnd och förvaltningsövergripande administration, äldreomsorg, fritidsverksamheten samt en central buffert omdisponeras.

Målet är en balanserad budget där kärnverksamheterna prioriteras. Vi har dock identifierat vissa risker avseende höga kostnader inom äldreomsorgen, främst hyreskostnader för Sätra vård- och omsorgsboende och kostnader för försörjningsstöd.

Budget och kvalitet följs upp tre gånger per år. I dessa sammanhang uppmärksammas framgångar och brister som sedan ligger till grund för verksamhetsutveckling. Åtgärder vidtas snabbt när avvikelser visas. Brukaruppföljningar i verksamheterna sker regelbundet och i den dagliga kontakten fångas synpunkter upp som används för att utveckla verksamheten. Synpunkter från inspektioner och granskningar från andra myndigheter och professioner tas tillvara och bidrar till förbättringar av verksamheten.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:**1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök**

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att verka för att Skärholmen ska vara en attraktiv stadsdel.

Vi kommer att arbeta aktivt med Söderortsvisionen och samarbetet med Kungens Kurva för en trygg, tillgänglig och växande stadsdel för boende, företagande och besökare där Skärholmen ska vara en levande plats med blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation.

Vi ska verka för att det finns en variation av bostäder för människor i alla skeden av livet och att de som vill kan leva och bo kvar i stadsdelen.

Stadsdelsnämnden ska bedriva ett professionellt upphandlingsarbete och genomföra upphandling och konkurrensutsättning enligt nämndens aktivitetsplan.

För att människor snabbt ska få arbete har vi ett tätt samarbete med Jobbtorgen, alla enheter bidrar till att arbetslösa kan erhålla träning och praktik i arbetslivet och därmed ökas möjligheten för de arbetssökande att få ett arbete och bli självförsörjande. Vi kommer särskilt att arbeta för att antalet hushåll som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ska minska.

I miljöarbetet är ambitionen fortsatt hög vad gäller mål för miljöbilar, sortering av matavfall för biogasåtervinning och övriga indikatorer utifrån stadens miljöprogram. Miljöpåverkan ska minska genom köp av ekologiska livsmedel, miljökrav vid upphandlingar, energibesparing, miljövänliga tjänsteresor och information till medborgarna om hur de kan minska sin miljöpåverkan.

Medborgare och brukare ska vara nöjda med kultur- och fritidsutbudet. Alla ska ha möjlighet att utnyttja stadsdelens rekreationsområden och verksamheter. Stadsdelen och medborgarna ska tillsammans verka för ett attraktivt rent och välskött område. Medborgarna ska bjudas in och göras delaktiga och ha inflytande över Skärholmens utveckling. Vi kommer att göra flera satsningar för att öka tryggheten för Skärholmsborna i deras vardag. Under året kommer två medborgarmöten genomföras i varje stadsdelsområde med efterföljande trygghetsvandring samt två trivselvandringar med ungdomar från stadsdelen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa**

Skärholmen/Kungens kurva är en levande plats med attraktiv blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation – med stor utvecklingspotential som handelsplats och region för investeringar. Det skapar behov av bostäder, fritid- och kulturmöjligheter, rekreationsanläggningar och behov av offentlig service. Genom

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

aktivt arbete med Söderortsvisionen påverkar stadsdelsnämnden utvecklingen för en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stadsdel för boende, företagande och besök.

Stadsdelsnämnden ska genomföra upphandling och konkurrensutsättning enligt nämndens aktivitetsplan. Anställda informeras om möjligheten till utbildning och stöd för att starta eget och lägga anbud vid upphandlingar.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	25 %	35 %	År

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att ge goda förutsättningar för näringslivet och för en utveckling av infrastrukturen

Skärholmen ska vara en attraktiv stadsdel med hög tillgänglighet, en bra service och goda möjligheter till arbete. Området är under stark utveckling, då Skärholmen /Kungens kurva redan nu är en av norra Europas största handelsplatser och ytterligare utbyggnad pågår. De viktigaste punkterna inom Söderortsvisionen är att skapa möjlighet för nya arbetsplatser samt utbyggnad av infrastrukturen.

Stadsdelsnämnden kommer i enlighet med Söderortsvisionen arbeta för skapandet av nya arbetsplatser samt utbyggnaden av infrastrukturen. Den positiva utvecklingen i Kungens kurva/Skärholmen bör förstärkas med ytterligare etableringar av företag och bostäder samt kultur och fritidsanläggningar för att generera fler arbetstillfällen och ett gott liv för boende och besökare. Stadsdelen samverkar med andra aktörer för att Spårväg Syd ska byggas för att öka Skärholmens attraktivitet för fler företags-etableringar, bostäder och kultur- och fritidsaktiviteter.

Genom medborgarkontoret och Nystartskontoret ges information och rådgivning så att fler ges möjlighet att etablera och driva företag. Särskild uppmärksamhet ska ägnas personer som är arbetslösa, har icke-hälsorelaterade problem eller andra svårigheter. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i Skärholmen är särskilt viktiga samarbetspartners.

Förväntat resultat

Skärholmen är en attraktiv stadsdel med hög tillgänglighet, bra service och goda möjligheter till arbete. Skärholmen/Kungens kurva är en levande plats med blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel blivande företagare som är nöjda med vägledningen de fått vid Nystartskontoret.	80 %	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
----------------------	------------	-----------

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Medborgarkontoret och Nystartskontoret ska ge information och vägledning till personer som är intresserade av att etablera och driva företag.	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och infrastrukturen i närområdet och bidrar till att stadsdelen är attraktiv för företag och boende	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer i Skärholmens stadsdel samt verkar för att olika upplåtelseformer finns tillgängliga för människor i livets alla skeden och möjlighet till bostadskarriär.

Skärholmens stadsdelsnämnd bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter.

Stadsdelsnämnden har fastställt ett områdesprogram för bebyggelsefrågor i stadsdelen och kommer att arbeta utifrån det. Nämnden verkar även för att det byggs bostäder för alla människor i olika skeden av livet genom att ha fortlöpande kontakter med byggherrar, stadsbyggnads- och exploateringskontoret. Stadsdelsnämnden bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor. Beställningar av verksamhetslokaler (till exempel gruppboenden) görs för både stadsdelen och stadens behov.

Förväntat resultat

Genom att verka för att det ska finnas en variation av bostäder för människor i alla skeden av livet möjliggörs att de som vill kan leva och bo kvar i stadsdelen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva och Söderortsvisionen	2008-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

Enligt Statistiska centralbyrån förväntas en positivare konjunktur. Hur det kommer att påverka behovet av försörjningsstöd under 2011 är svårt att förutsäga. För att människor snabbt ska få arbete har vi ett tätt samarbete med Jobbtorgen som ansvarar för att matcha sökande till lediga arbeten.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Genom att alla stadsdelsnämndens enheter bidrar till att arbetslösa kan erhålla träning och praktik i arbetslivet ökas möjligheten för de arbetssökande att få ett arbete och bli självförsörjande. Arbetslösa personer som får ekonomiskt bistånd kommer att erbjudas arbetsträning med park- och renhållningsuppgifter.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

www.stockholm.se

Under sommaren skapar nämnden möjlighet för ungdomar att sommararbeta. Det ökar också intresset för att arbeta inom de kommunala verksamheterna.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda (alla nämnder/bolag)	3 %	öka	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	300 st	3 500 st	År
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	8,5 %	5,0 %	Tertial
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	3,5 %	2,7 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,8 %	2,5 %	Tertial
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i förhållande till befolkningen	3 %	2,1 %	Tertial
Andel vuxna personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,8 %	2,2 %	Tertial
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	3 %	1,4 %	Tertial
Andel nyanlända som är självförsörjande efter introduktion exkl. nyanlända som flyttat till annan kommun	60 %	52 %	Tertial

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden möjliggör för individen att ta tillvara sina egna resurser och så långt som möjligt bli oberoende av försörjningsstöd.**

Alla insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sin egen försörjning så långt som möjligt. Vår övertygelse är att alla vuxna har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. Vi arbetar med människans resurser och lyfter fram de framsteg vi ser.

Vi bemöter alla på ett respektfullt sätt. Vid den första kontakten med socialtjänsten ska en noggrann bedömning göras om den sökandes behov av stöd hör till socialtjänstens ansvarsområden eller om den sökande behöver stöd hos annan verksamhet eller myndighet.

Vid behov av ekonomiskt bistånd upprättas en individuell arbetsplan i dialog med den sökande. Målet är alltid egen försörjning. Enheten för ekonomiskt bistånd (EEB) och mottagningsenheten arbetar lösningsinriktat. Sökande som har minst 50 % arbetsförmåga ska ha en tid på Jobbtorget innan första besöket på EEB. Alla sökande med nedsatt arbetsförmåga uppmantras att använda och utveckla sin arbetsförmåga för att bli helt eller delvis självförsörjande. EEB kan erbjuda vissa individanpassade insatser i form av arbetsförmågebedömning, kognitiv beteendeterapi och arbetsträning. När EEB eller mottagningsgruppen får kännedom om andra hinder än arbetslöshet för egen försörjning som till exempel missbruk, psykisk ohälsa, funktionshinder, våld i hemmet erbjuds stöd hos annan enhet inom socialtjänsten.

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd minskar.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska besöka alla Skärholmshushåll som har andrahands- eller inneboendekontrakt och har ekonomiskt bistånd. Årlig rapport om hembesöken och utfallet.	2008-01-01	2011-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska göra en individuell planering tillsammans med individen som visar den snabbaste vägen till egen försörjning	2008-01-01	2011-12-31
Stadsdelsnämnden ger tillsammans med olika aktörer stöd och insatser för att stärka personer till att klara sin egen försörjning	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen deltar i "samråd Sydväst" möten tillsammans med Hägersten/Liljeholmen, Älvsjö och jobbtorget	2008-01-01	2012-12-31

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

Stadens miljöprogram är vägledande för stadsdelsnämndens miljöarbete. Samtliga enheter och verksamheter inom stadsdelsnämnden arbetar för en hållbar livsmiljö, tillsammans med brukare där det är möjligt.

När det gäller inköp av både ekologiska varor (livsmedel mm), utrustning och material är förvaltningen beroende av de leverantörer som staden har centralupphandlat och slutit ramavtal med. Stadsdelsförvaltningen gör avrop från stadens centrala avtal. Det förutsätts att det skett en upphandling med företag som erbjuder ett billigt och rikt sortiment på miljövänliga produkter och tjänster.

När stadsdelsförvaltningen genomför egna lokala upphandlingar, direktupphandling eller andra inköp, beaktas alltid miljökraven.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	40 %	40 %	År
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År
Andel elbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	0 %	tas fram 2011	År
Andel fordon som använder odubbade vinterdäck, exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	85 %	85 %	År
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	16 %	16 %	Tertial
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	85 %	85 %	År
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	Månad

Verksamhetsplan Nämnd

 Skärholmens stadsdelsförvaltning
 Telefon 08-508 24 000

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	tas fram av nämnden	År
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	3 408 000 kWh	645 gWh	År
Elförbrukning per kvadratmeter	70 kWh/kvm	80 kWh	År

NÄMNDMÅL:

Alla enheter och verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö (Normer och värden)

Alla enheter i stadsdelsförvaltningen ska inom sina verksamheter identifiera olika konkreta aktiviteter som varje anställd kan genomföra för att förbättra livsmiljön.

Samtliga bilar klassas som miljöbilar och vid årets slut ska alla bilar köras på dubbfria vinterdäck. Samtliga etanol- och gasbilar ska tankas med det förnyelsebara bränsle de är anpassade för, och andelen förnyelsebart bränsle i dessa bilar ska uppgå till minst 85 %.

Förvaltningen ska under 2011 titta på vilka bilar som kan ersättas med elbil, med avsikt att under 2012 påbörja nya avtal för en eller flera elbilar. Verksamheterna strävar efter att använda miljövänliga transportsätt på resor i tjänsten. Målet är att minst 85 % av medarbetarna som regelbundet reser i tjänsten använder miljövänliga transportsätt. Vid konferenser och resor väljs närliggande alternativ och anläggningar med miljöcertifiering prioriteras.

Vid inköp prioriteras ekologiska produkter och livsmedel i den mån det finns. Andelen ekologiska livsmedel som köps in till verksamheterna ska utgöra minst 16 %. Målet är att 40 % av förvaltningens verksamheter som lagar och serverar mat kommer att sortera matavfallet för biologisk behandling under 2011. Samtliga verksamheter ska sortera papper och förpackningar. Digital kommunikation uppmuntras och kopiering sker dubbelsidigt för att hålla nere pappersåtgången.

Årsmålet för den totala elförbrukningen är 3 408 000 kWh, samt 70 kWh/kvm (antalet kvadratmeter utgör ytan i förvaltningens alla verksamhetslokaler, men inte egna lägenheter där brukare själva bekostar elen). Årsmålet är baserat på 2010 års förbrukning. Förvaltningen byter successivt ut vitvaror såsom torkskåp på förskolorna. Förvaltningen har även bytt till fjärrvärme och bergvärme på flertalet fristående förskolor och på det fristående gruppboende som finns i stadsdelen.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Information om miljöpåverkan lämnas vid öppna sammanträden samt information i lokalpressen. I kontakten med brukare stödjer stadsdelsnämnden ett miljövänligt tänkande. Vid förskolorna deltar barnen aktivt i källsortering och lär sig att ta ansvar för sina handlingar och delaktighet i naturens kretslopp. Barnen får ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö genom att vistas i närmiljön och samtidigt få kunskap om djur och växter i deras naturliga miljö. Flera förskolor deltar i ett biogasprojekt där matavfallet återvinns. Förskolorna erbjuds stöd och kunskap genom Fältskolan.

Förväntat resultat

Nämndens miljöpåverkan minskar genom köp av ekologiska livsmedel, miljökrav vid upphandlingar, energibesparing och miljövänliga tjänsteresor. Medborgarna i Skärholmen minskar sin miljöpåverkan.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen säkerställer bokföringen av ekologiska livsmedel	2010-09-17	2011-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Skärholmen erbjuder ett rikt kultur- och idrottsliv både för allmänheten och för brukare i verksamheterna. Skärholmsborna informeras om kommande kulturutbud genom bland annat lokalpress och affischering. Olika kulturarrangemang erbjuds förskolor, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning i stadsdelens verksamheter. Stadsteatern är etablerad i Skärholmen vilket är positivt för det levande kulturlivet i stadsdelen. För att stödja det kultur- och föreningsliv som finns i stadsdelsområdet avsätts medel till föreningsbidrag till föreningar vars aktiviteter kompletterar nämndens verksamheter. En föreningsansvarig har anställts för att utveckla stadsdelens samverkan med föreningar.

Stadens största inomhusanläggning för friidrott, finns i Sätra, därutöver finns ett stall, badhus, basket- och ett rikt fotbolls- och ishockeyutbud för flickor och pojkar. Ideella krafter leder och utvecklar dessa idrottsverksamheter. Stadsdelsförvaltningen verkar för etablering av spontanidrottsplatser i Skärholmen i samverkan med Svenska idrottsförbundet, föreningar och kommunala bolag. Under 2011 kommer en puckelbollplan att anläggas i stadsdelen. Det är den andra som uppförs i hela landet. Puckelbollplanen är en interaktiv skulptur uppfunnen och designad av konstnären Johan Ferner Ström. Förhoppningen är att det ska växa fram nya spontana spelmodeller med hjälp av bollplanen.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Därutöver erbjuder Skärholmen goda möjligheter till rekreation och friluftsliv med närhet till naturen, Mälaren och naturskyddsområdet i Sättra.

NÄMNDMÅL:

Skärholmen utvecklas som kultur- och fritidsstadsdel

Kultur- och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla. Genom samverkan med kulturlivet i staden och aktivitetsutbud i verksamheterna erbjuds skärholmsborna, barn, unga och gamla kulturupplevelser.

Öppen förskola och parklek planeras att finnas i varje stadsdelsområde under 2011. Parklokalerna ska kunna användas under kvällstid och helger av föreningar och frivilliga organisationer till exempel Nattvandramna.

Under 2011 kommer en utescen byggas intill Stadsteatern på Skärholmens gymnasiums gård. Skärholmens stadsdelsförvaltning har initierat projektet tillsammans med Parkteatern och Stadsteatern. Scenen skapar en spännande mötesplats under sommarhalvåret och underlättar olika slags evenemang som utförs utomhus.

Stadens kulturplan "Kultur i ögonhöjd" genomförs för barn och ungdomar i förskolor och fritidsenheten. Barn och ungdomar erbjuds professionella samt egna kulturella upplevelser. Förmågan att skapa och uttrycka sig i olika former uppmuntras. Förskole- och fritidsenheterna utvecklar samarbetet med Stadsteatern genom bland annat Trygghetsdagen/Sveriges nationaldag samt lån av lokaler vid teaterföreställningar och filmprojekt för barn och ungdomar. Barn och ungdomar har en likvärdig tillgång till professionella kultur- och fritidsupplevelser samt likvärdiga möjligheter till eget skapande. Kulturaktiviteter genomförs regelbundet inom stadsdelens verksamheter för äldre.

Förväntat resultat

Brukarna ska vara nöjda med kultur- och fritidsutbudet.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel flickor i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna.	34 %	År
Andel flickor, i gymnasiets årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna	13 %	År
Andel pojkar, i gymnasiets årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna	25 %	År
Andel pojkar, i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna	39 %	År
Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i mötesplatserna.	600	År

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i parklekarna	600	År
Nyttjandegrad av kulturerbjudande för barn i våra förskolor	100 %	Tertial

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Alla barn och unga inom förskola och fritid, och äldre inom äldreomsorgen erbjuds kulturaktiviteter	2008-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden verkar för att tillgänglighetsanpassa lokaler och verksamheter

Det är angeläget att stadsdelnämndens verksamheter och lokaler är tillgängliga för alla människor.

Förvaltningen strävar efter att förbättra tillgängligheten i parkerna, med särskild hänsyn till äldre och personer med funktionsnedsättning, och arbetar utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv i planeringen av parkupprustningar och i underhåll och drift av parkområden. Vid varje ny investering och upprustning av parkområden ska stadsdelsnämnden arbeta för ökad tillgänglighet. Samtliga verksamhetslokaler är tillgänglighetsanpassade och vid beställning av nya lokaler tas alltid hänsyn till tillgänglighetsaspekterna. Verksamheterna ska vara tillgängliga i livets alla faser, det ska vara möjligt att komma fram med exempelvis barnvagn, rullstol och rullator.

Förväntat resultat

Alla medborgare i stadsdelen ska ha möjlighet att utnyttja stadsdelens rekreationsområden samt verksamheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska vid all parkupprustning arbeta för ökad tillgänglighet	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

Stadsdelen ska upplevas trygg och ren av alla som vistas i området. Det uppnås genom fortsatt regelbunden städning och underhåll av parker och grönområden samt utökad städning i de mest besökta parkerna liksom parkmark kring centrumområdena. Städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Förvaltningen fortsätter att förbättra tryggheten genom exempelvis slyröjning för bättre sikt.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Stadsdelsnämnden samverkar med trafik- och renhållningsnämnden samt med de kommunala bostadsbolagen för ett snyggt och enhetligt Stockholm. I samarbete med trafik- och renhållningsnämnden kommer ett antal parkvärdar att städa och informera parkbesökare om att hålla rent på torg och i parker. Stadsdelsnämnden har en parkdrift i egen regi men samarbetar med övriga stadsdelar om upphandlingar som till exempel underhåll- och markarbete.

I den lokala pressen informerar stadsdelsförvaltningen om städning och var skräp ska lämnas. På alla medborgarmöten informeras Skärholmsborna om olika stadsmiljöfrågor. Medborgarmöten med trygghetsvandring genomförs i alla fyra stadsdelsområden i Skärholmen. Ett åtgärdsprogram "Åtgärder för att minska brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen" används i samverkan med polisen och fastighetsbolagen. Genom samverkan med brukare, medborgare, ideella krafter, myndigheter och företagare verkar stadsdelsnämnden för ett tryggt Skärholmen. Utifrån Söderortsvisionen fortsätter förvaltningen att samverka med föreningar, fastighetsägare och boende i Bredäng, med syfte att bland annat utveckla delaktigheten, förbättra tryggheten och minska nedskräpningen i området.

Förvaltningens säkerhetsarbete grundar sig helt på säkerhetsprogram för Stockholm stad 2009-2012. Programmet omfattar förebyggande säkerhetsarbete, informations-säkerhet, säkerhetsskydd, personsäkerhet, krishantering, kriskommunikation, utvärdering och lärande. Stadsdelsförvaltningen har en övergripande krisledning och varje verksamhet har egna krisrutiner. Utbildning och samordning genomförs regelbundet. Under kommande år ska informationssäkerheten uppdateras och anpassas till nuvarande IT-plattform. Stadsdelsnämnden fortsätter och utökar samarbetet med säkerhetsrådgivarna från Storstockholms brandförsvaret vilket innebär övningar av krisorganisationen samt deltagande i organisationen för psykosocialt omhändertagande (POSOM) och Brå. Förvaltningens verksamheter arbetar på ett systematiskt sätt förebyggande för att minimera risker samt konsekvenserna av krissituationer och incidenter. Syftet är att brukare och anställda i nämndens verksamheter ska vara trygga. Med förvaltningens säkerhetsarbete avses bland annat:

- Arbetsmiljöarbete (arbetsmiljölagen m.m.)
- Medicinsk brukarsäkerhet (hälso- och sjukvårdslagen, riktlinjer från MAS m.m.)
- Krisberedskap (krisplaner, POSOM)
- Förebyggande säkerhetsarbete enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) (brandskyddsorganisation, inbrottskydd, första hjälpen m.m.)
- Informationssäkerhet (skydd av muntlig, skriftlig och digital information, IT-säkerhet, behörighetskontroll m.m.)
- Egenkontroll för livsmedel
- Barnsäkerhetsarbete vid förskolor
- Skyddsronder av olika slag
- Incidentrapportering (rapportering av skador och incidenter i stadens system för detta RISK)
- Risk och sårbarhetsanalyser utifrån stadens direktiv (RSA) på förvaltningsnivå och vi använder stadens applikation RISK Solution.

Verksamhetsplan Nämnd

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	60 %	60 %	År
Antal identifierade sårbarheter som nämnden/bolagsstyrelsen avser att arbeta förebyggande med under året	2 st	tas fram 2011	År
Antal inträffade incidenter	180 st	tas fram 2011	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utveckla lokal områdessamverkan utifrån program för Söderort samt utarbeta uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer som mäter trygghet och delaktighet.	2011-01-01	2011-04-30
Alla verksamheter ska göra risk- och sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Skärholmen ska vara en ren och välskött stadsdel

Skärholmen ska upplevas som en ren, trygg och tillgänglig stadsdel av alla. Samarbete sker med fastighetsägare, polis, organisationer och föreningar. Inom stadsdelen ska alla enheter bidra till en positiv upplevelse av Skärholmen.

Skärholmen ska vara en ren och välskött stadsdelsdel genom fortsatt regelbunden städning och underhåll av parker och grönområden. Städningen av parker och grönområden är fortsatt prioriterat under 2011. Förvaltningen fortsätter att genomföra utökad städning, gräsklippning och tömning av papperskorgar i de mest besökta parkerna. Även parkmark kring centrumområden har utökad städning. Arbetslösa personer som får ekonomiskt bistånd kommer att erbjudas arbetsträning med park- och renhållningsuppgifter.

Förvaltningen för en kontinuerlig dialog med medborgare kring städning, underhåll av parkerna och inför parkupprustningar. Inför parkupprustningar, som planeras utifrån parkplanerna hålls samråd med boende och brukare. Investeringar och upprustningar för 2011 sker i enlighet med föreslagen budget. Information om aktuella parkupprustningar och förvaltningens ansvarsområden avseende stadsmiljö ska finnas lättillgänglig och uppdaterad på stadens webbplats. På medborgarkontoret tas alla frågor emot, oberoende av vem som har ansvaret. Driftcentralen har telefon- och mailservice dygnet runt.

Förväntat resultat

Stadsdelen och medborgarna verkar tillsammans för ett attraktivt rent och välskött område.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal nya brukaravtal	2	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska föra dialog med medborgare och berörda nämnder i stadsmiljöfrågor som berör Skärholmen	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska informera medborgarna om hur stadsdelen arbetar med att Skärholmen ska vara en ren och välskött stadsdel och hur alla kan ta ansvar och bidra	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska prioritera renhållning på parkmark och utveckla rutinerna för detta	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska samverka med myndigheter, fastighetsägare och föreningar för att värna om stadsmiljön i Skärholmen	2008-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att medborgarnas inflytande och delaktighet ökar

Verksamheten ska utformas i samspel och genom dialog. Det sker genom medborgarmöten, öppna nämndmöten och genom direkt brukarinflytande i våra olika verksamheter. Synpunkter från medborgare, brukare, kunder och klienter är av yttersta vikt för förbättring och utveckling av verksamheterna.

Medborgarna bjuds in till samverkansmöten, öppna sammanträden, medborgarmöten och trygghetsvandringar. Nämnden tar emot medborgarförslag, klagomål och synpunkter, har samtal per telefon och vid personliga möten. Medborgarkontoret är ett viktigt komplement till kontaktcenter och e-tjänster. Samhällsvägledarna visar var man hittar information om kundval och visar e-tjänster. Medborgarna får information om rättigheter och beslutsvägar vilket ökar deras möjlighet till delaktighet och inflytande. Gemensamma rutiner finns för hur förslag, klagomål och synpunkter ska hanteras.

Två medborgarmöten ska genomföras i varje stadsdelsområde med efterföljande trygghetsvandring samt två trivselvandringar med ungdomar från stadsdelen. Stadsdelsnämnden kommer att arbeta för lokal områdessamverkan utifrån Söderortsvisionen, bland annat genom medborgardialoger och samrådsmöten för att utveckla stadsdelen och medborgarnas delaktighet. Under 2011 kommer boendediologen i Bredäng att fortgå och fördjupas. Under våren kommer de boende och verksamma i Bredäng få en återkoppling på vad förvaltningar och bolag kommer att prioritera och arbeta med utifrån inkomna synpunkter.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Fritidsenheten ska i samarbete med Sveriges ungdomsråd bygga upp ett aktivt ungdomsråd i Skärholmen med fokus på ungdomars egen organisering och ungas livsvillkor inom stadsdelen.

Förväntat resultat

Medborgarna är delaktiga och har inflytande över Skärholmens utveckling.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal medborgarmöte	8	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för den lokala områdessamverkan utifrån Söderortsvisionen, bland annat genom medborgardialoger och samrådsmöten för att utveckla stadsdelen och medborgarnas delaktighet	2011-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Öka tryggheten i Skärholmen

Det lokala brottsförebyggande rådet är ett samarbetsforum för ökad trygghet och minskad brottslighet. Kommunikation med medborgarna, även via alla de media som finns, är en viktig faktor för att öka tryggheten.

Skärholmens brottsförebyggande råd (Brå) är styrgrupp för det preventiva och trygghetsskapande arbetet i stadsdelen. Det lokala brottsförebyggande rådet är ett samarbetsforum för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Rådet består av polis, stadsdelsförvaltning, brandmyndighet, föreningar och bostadsbolag med flera. Rådet träffas regelbundet för diskussioner om brottslighet, föräldrastöd och trygghetsfrågor. Stadsdelsförvaltningen kommer att starta en arbetsgrupp för att arbeta med äldre för att förebygga brott mot äldre.

Kommunikation med medborgarna är en viktig faktor för att öka tryggheten. En kommunikationsplan för trygghetsarbetet kommer att färdigställas.

Lokala Brå inbjuder till dialog med medborgarna i form av medborgarmöten i varje stadsdelsområde med åtföljande trygghetsvandringar. Trygghetsmätningen ligger till grund för stadsdelens "Åtgärdsplan för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen", som gäller t.o.m. 2012. En ny trygghetsmätning görs under 2011.

Särskild vikt läggs vid frågor som rör barn och ungdom. Förstagångsbrott uppmärksammas genom att den unge och vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänst och polis, oftast inom 24 timmar från det att anmälan inkommit. Arbets sättet utvärderas av Preventionscentrum och redovisas för nämnden i början av året. Samarbetet med polis och åklagare i utredningscentrum för unga gärningsmän fortsätter. Arbets sättet präglas av snabb reaktion på brott.

Förvaltningens interna säkerhetsarbete för trygga brukare och medarbetare beskrivs under kommunfullmäktiges mål 1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning.

Förväntat resultat

Stadsdelens olika insatser ska öka tryggheten för Skärholmsborna i deras vardag.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel som känner sig trygga när de går hem efter mörkrets inbrott	41 %	År
Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	90 %	Tertial
Antal trivselvandringar	2	År
Antal trygghetsvandringar	8	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barn och unga som grips eller omhändertas misstänkta för sitt första brott ska tillsammans med vårdnadshavare inom ett dygn från polisens underrättelse kallas till samtal hos socialtjänsten	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet samverka med polis, fastighetsägare, religiösa samfund, ideella organisationer, utbildningsförvaltningen och brandmyndigheten enligt "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen"	2008-01-01	2014-12-31
Skärholmen skapar nätverk mellan olika aktörer såsom fältassistenter, fritidsenheten, polisen och frivilligorganisationer, som arbetar på fälten under risktider	2011-01-01	2011-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska ta fram en kommunikationsplan för trygghetsarbetet och arbeta utifrån den	2008-01-01	2011-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att alla i förvaltningen arbetar utifrån vision 2030 och Skärholmens värdegrund. Målet är hög kvalitet, valfrihet och nöjda medborgare och brukare.

Brukare som omfattas av valfriheten ska få möjlighet att få opartisk information om de utförare de kan välja mellan. På stadens webbplats under Jämför service finns information om olika utförare.

Barn, ungdomar och deras familjer ska uppleva att förskola och fritid stöder utvecklingen av deras identitet, delaktighet och inflytande. Barn och ungdomar ska känna sig inspirerade och trygga i våra verksamheter. I Skärholmen ska barn och unga växa upp till självständiga vuxna.

Medarbetare ska öka sin kompetens, frisknärvaro och arbeta aktivt med Skärholmens värdegrund och vision 2030 så att de genomsyrar våra verksamheter.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

Skärholmsborna erbjuds valfrihet och mångfald i verksamhetsutbudet och får information om vilka privata och kommunala utförare det finns att välja mellan samt olika inriktningar inom varje verksamhet. Medborgarkontoret informerar medborgarna om allmänna välfärdstjänster.

NÄMNDMÅL:**Medborgarna erbjuds valfrihet, mångfald och kvalitet**

Alla medborgare ska kunna välja fritt i de valfrihetssystem som staden tagit fram. Informationen om valfriheten ska lämnas opartiskt och tydligt av stadsdelens medarbetare.

Medborgarna tillförsäkras valfrihet inom de delar av enheten för socialpsykiatri, som omfattas av lagen om valfrihetssystem inom vård och omsorg (LOV). I andra delar av verksamheten erbjuds ett individuellt stöd baserat på den enskildes önskemål. Kvaliteten följs regelbundet upp av biståndsbedömare. Kvalitetsuppföljning av alla insatser förbättras och intensifieras. Insatser för komplexa vårdbehov och där återhämtningspotential finns prioriteras.

Medborgarna inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning som omfattas av valfrihetsmodellen får information om alternativen på ett tydligt och opartiskt sätt.

Förskolorna i Skärholmen erbjuder en mångfald av olika utbud och inriktningar. På Stockholms stads webbsida kan föräldrar läsa om alla förskolors verksamhetsinriktningar och profiler.

Förväntat resultat

Alla som omfattas av valfriheten erbjuds opartisk information om de utförare de kan välja mellan och resultat från brukarundersökningarna kring valfrihet visar att brukarna är nöjda.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

Läroplanen genomsyrar arbetet i förskolan. Den pedagogiska miljön utvecklas för att bjuda in barnen till smågruppsaktiviteter och forskande lekar. Barnen får möjlighet att utveckla det svenska språket, teknik, naturvetenskap, byggkonstruktion med mera. I samverkan med familjen utvecklas barns och ungdomars förståelse för människors lika värde. Likabehandlingsplanerna i förskolan är utgångspunkten för arbetet med att stärka barnens självkänsla och identitet. Inom fritiden har ungdomarna inflytande genom demokratiarbete i styrelserna som finns på varje mötesplats och möjlighet att påverka mötesplatserna. I förskolan ges barnen trygghet och stöd i att utveckla tillit, empati, självförtroende och förståelse för omvärlden. Fritidsenheten arbetar preventivt genom att öka ungdomars skyddsfaktorer och känsla av sammanhang. Förskolan arbetar medvetet med för att öka barnens fysiska hälsa genom kost och rörelse. Genom att erbjuda en stimulerande och god miljö utvecklas förskolebarnens språk – och kunskapsutveckling med fokus på svenska språket. Både den flerspråkiga personalen och samarbetet med föräldrarna bidrar till att utveckla modersmålet parallellt med det svenska språket.

Prioriterade områden för barn, unga och fritid är miljö- och hälsoarbete samt generellt föräldrastöd.

Vid heldygnsplaceringar kommer socialtjänsten verka för att placeringen ska bli kortvarig och samverka med skolan för att barn som placeras utom hemmet ska genomgå en skolpsykologisk och pedagogisk utredning i det fall skolan finner att det behövs.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	0 %	minska	Tertial
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	minska	Tertial
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	38 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygg och säker miljö	82 %	80 %	År

Verksamhetsplan Nämnd

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	80 %	80 %	År
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	Månad
Antal förskolebarn per anställd		tas fram 2011	År
NöjdFöräldraIndex	71	öka	År
Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola	3	öka	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Samverkan med fristående förskolor och skolor ska utvecklas	2011-01-01	2011-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av placerade barns skolsituation	2011-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskola och fritid ger stöd och samverkar med familjen, för att stärka barns och ungdomars identitet, inflytande och likabehandling (Barns inflytande)

Varje människa är unik och ska mötas med respekt. I förskolan arbetar vi med att stärka barns självkänsla och identitet. Arbetet utgår från gällande lagar och styrdokument samt Skärholmens värdegrund. Alla förskolor har en likabehandlingsplan. Samtliga barn som behöver stöd i sin utveckling får individuellt stöd i samverkan med familjerna.

I samverkan med familjen utvecklas barnens grundläggande demokratiska värderingar, delaktighet och inflytande samt förståelse för alla människors lika värde. En likabehandlingsplan finns i varje förskola som uppdateras och är ett levande dokument för föräldrar, barn och personal varje år. Barnen stärks i sin självkänsla, identitet och säkerhet i att uttrycka sina egna åsikter. Barnen utvecklar sin förmåga till empati och att samspela positivt med andra.

Fritidsenheten ska ordna naturliga tillfällen då familjer bjuds in att delta i verksamheten. Om problem uppstår för en ungdom kontaktas alltid vårdnadshavaren.
Verksamhetsplan Nämnd

Ungdomarna får stort inflytande i verksamheten genom att utvärdering av genomförda aktiviteter görs tillsammans med mötesplatsernas styrelser. Verksamheten ska planeras och bedrivs så att alla ungdomars behov tas till vara.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar samt deras familjer upplever att förskola och fritid stöder utvecklingen av deras identitet, delaktighet och inflytande.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel aktuella likabehandlingsplaner på samtliga förskolor	100 %	Tertial
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskola och fritid ska arbeta aktivt och medvetet för att öka föräldrars medverkan och inflytande	2008-01-01	2014-12-31
Förskola och fritid ska samverka med olika verksamheter och särskilt stödja föräldrarollen när barn och unga behöver stödinsatser	2008-01-01	2014-12-31
Förskola ska samverka med skolan kring barnen och deras familjer i övergång mellan förskola och skola	2008-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskola och fritid har en inspirerande och trygg miljö för att öka barns och ungas förståelse för omvärlden (Utveckling och Lärande)

I Skärholmens förskolor och fritidsverksamheter ska föräldrar och barn och unga uppleva att miljön är trygg och att verksamheten är spännande och rolig. Barns och ungas nyfikenhet och kreativitet ska stimuleras.

Personalen i förskolan ger barnen trygghet och stöd i att utveckla tillit, empati, självförtroende och förståelse för omvärlden. Genom att uppmuntra barnens nyfikenhet, företagsamhet och intresse stimuleras deras vilja och lust att lära. I en positiv och utvecklande miljö utvecklar barnen en positiv bild av sig själva som lärande och skapande individer genom samtal, lek, rörelse och skapande. Barnen vistas i en miljö där barn och personal tillsammans forskar kring naturvetenskapliga tankar och teorier, matematik och matematiska begrepp. Andelen förskollärare ska öka och personalen får kompetensutveckling. Pedagogisk dokumentation synliggör läroprocesser för barn, föräldrar och personal samt ger underlag till reflektioner och vidare planering.

Ungdomar får ökade möjligheter att förstå omvärlden och upptäcka andra miljöer genom att de besöker andra verksamheter, utbytesverksamhet, läger och olika arrangemang inom fritidsenheten. Personalen inom Fritidsenheten ska arbeta preventivt genom att öka ungdomars skyddsfaktorer och känsla av sammanhang. Det

Verksamhetsplan Nämnd

ska främst ske genom ett aktivt demokratiarbete. Genom Demokratislaget ska ungdomar få kunskaper om hur de kan få sin röst hörd och därmed påverka sitt liv, mötesplatserna och samhället i stort.

Personalen ska tillsammans med besökarna skapa aktiviteter som ger ungdomarna nya erfarenheter och möjligheter till självförverkligande. Det ska ske genom det dagliga arbetet på mötesplatserna och genom kultur i ögonhöjd.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar känner sig inspirerade och trygga i våra verksamheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Varje förskola bjuder in till minst två föräldrareträffar per år för dialog om bland annat trygghet och omvärld	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolorna arbetar för att öka barnens fysiska hälsa (Utveckling och Lärande)

Personalen i förskolan ska arbeta för att barnens fysiska hälsa ökar till exempel utifrån kunskaper från projektet "Sunda barn".

Personalen arbetar mycket medvetet för att öka barns fysiska hälsa och är en positiv förebild i samband med måltider. Förskolorna har infört en sockerfri zon och maten lagas från grunden i många av förskolornas kök. Alla barn ska vistas utomhus varje dag, under förutsättning att barnen är rätt utrustade för vädret, och rörelseaktiviteter planeras in varje dag. En gemensam kunskapsbas för barns mat och rörelsearbete ska byggas upp under året. Barnen ska utveckla sin förmåga att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande samt behärska sin kropp.

Förväntat resultat

Barnens fysiska hälsa ökar.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Skärholmens förskolor gör en kartläggning av barnens utvistelse och skapar en indikator för aktiviteten	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolorna skapar goda förutsättningar för att öka barns språk- och kunskapsutveckling, med fokus på svenska språket (Utveckling och Lärande)

I Skärholmen finns ett etablerat språkstöd i förskolorna, "Språkprogrammet", samt en språkkartläggning som ligger till grund för barnets individuella språkstöd.

Förskolorna erbjuder en god miljö för barnens språk- och kunskapsutveckling i förskolan med fokus på svenska språket genom förskolans språkprogram och

Verksamhetsplan Nämnd

modersmålsstöd. Personalen stödjer barns språk-, kunskaps- och identitetsutveckling utifrån ett interkulturellt perspektiv. Barnen vistas i mindre grupper så att alla barn ges möjlighet att tala och lyssna.

Den flerspråkiga personalen har stor betydelse för barns språkutveckling. Personalen samarbetar med föräldrarna för att understryka värdet av att modersmålet utvecklas parallellt med det svenska språket.

Förväntat resultat

Barnens språk- och kunskapsutveckling ökar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Resultatet av enheternas självvärdering avseende språkutveckling och kommunikativ förmåga (skala 1-6)	4	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskolan arbetar med språkprogrammet och modersmålsstödet för att utveckla barnens språk och kunskaper	2008-01-01	2014-12-31
Förskolan ska utveckla arbetet med matematik, teknik, natur, likabehandling samt kost och rörelse	2008-01-01	2014-12-31
Förskolan ska arbeta med och följa upp kartläggning av kunskaper i svenska hos barn med annat modersmål i ålder 4-6 år samt antalet språk/dialekter i syfte att underlätta planeringen av det språkliga arbetet på förskolorna	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

Stadsdelsnämnden ska erbjuda en god kommunal verksamhet med hög kvalitet till brukare och medborgare. Skärholmens värdegrund ska präglade alla mänskliga möten i verksamheten. Skärholmsborna ska garanteras ett gott bemötande, tillgänglig personal, en rättssäker myndighetsutövning samt en verksamhet som utgår från evidens- och kunskapsbaserade metoder.

Den enskildes rätt till information, inflytande och delaktighet är ständigt i fokus.

Brukaruppföljningar i verksamheterna sker regelbundet och i den dagliga kontakten fångas synpunkter upp som används för att utveckla verksamheten. Även synpunkter från inspektioner och granskningar tas tillvara och bidrar till förbättringar av verksamheterna.

Utförenheterna inom äldreomsorg är inriktade på nöjda brukare, ökad trygghet samt god mat och en trevlig måltidssituation. Möjlighet till meningsfullhet i vardagen och

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

regelbunden utvistelse prioriteras i verksamheten. Stadsdelsförvaltningen har en medicinskt ansvarig sjuksköterska som inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen följer upp vårdkvalitet och säkerhet, nu inrättar vi även en funktion med ansvar för den medicinska rehabiliteringen och medicintekniska produkter.

Uppdraget är att utveckla rutiner med mera för att säkerställa att rehabilitering bedrivs enligt det ansvar som åligger nämnden. Göra utredningar och uppföljningar både övergripande och på individnivå. Utbilda och informera övrig personal om de rutiner, lagar och författningar som reglerar verksamheten inom kompetensområdet.

Inom äldreomsorgen kommer Skärholmens servicehus att fortsätta omvandlingen till trygghetsboende och servicehuset förväntas vara helt avvecklat i årsskiftet 2011-2012. Stadsdelens egna verksamheter inom äldreomsorgen kommer att samarbeta med säkerhetssamordnaren för att ta fram åtgärder för att förebygga våld mot äldre. Det pågående samarbetet med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning om äldrepedagogik och salutogent arbetssätt kommer att fortsätta. arbetet kommer att knytas till förankringen av äldreförvaltningens värdegrund, stadsdelens värdegrund samt Vision 2030. Enheterna inom LSS bostäderna kommer att fortsätta driva sina projekt kring etik, fritid och hälsa under året.

I all behandling och alla insatser inom socialtjänsten är målsättningen att stärka de resurser som finns i familj och nätverk. Inriktningen är att hitta hållbara lösningar i öppenvård och att öka insatserna för barn och unga i deras närmiljö. Förskola, skola, fritid och familjerelationer utgör starka skyddsfaktorer. Att använda sig av det sociala nätverket har en normaliserande effekt och bidrar till att barnen/ungdomarna och deras familjer klarar sig utan socialtjänstens insatser. Vid heldygnsplaceringar verkar vi för att placeringen ska bli kortvarig. Vi kommer att samverka med skolan för att barn som placeras utom hemmet ska genomgå en skolpsykologisk och pedagogisk utredning i det fall skolan finner att det behövs. I arbetet med unga används evidensbaserade behandlingsmodeller som har stöd i forskning och som bygger på att stärka barn och ungas skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Samverkan är viktigt för att barn och unga ska kunna växa upp till självständiga vuxna, vi kommer att fortsätta arbeta med att fördjupa samverkan i vår samverkansorganisation

Förskolan erbjuder föräldraträffar på samtliga förskolor. Vi har även Komet, ett föräldraträningsprogram som erbjuds till föräldrar med barn i alla åldrar.

Planering har inletts för ett kvinnofridsteam som ska utveckla arbetssätt och ta fram en bra struktur för kvinnofridsarbetet i stadsdelen. Preventionssamordnaren driver utvecklingen av ett långsiktigt arbete i stadsdelens olika verksamheter. En grund för arbetet är resultatet av Stockholmsenkäten. Vi arbetar även efter vår metod, där socialtjänsten kallar till samtal med föräldrar till minderåriga som påträffats alkohol- eller drogpåverkade inom 48 timmar. Ett viktigt utvecklingsområde är unga vuxna 18-25 år, som saknar sysselsättning, och där stora risker finns för utanförskap och missbruk.

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att motverka hemlöshet, bland annat med stöd av hyres- och skuldrådgivare och att erbjuda tränings- och försöksboende för både vuxna och ungdomar.

Verksamhetsplan Nämnd

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar	75 %	tas fram av nämnden	År
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (loF)	75 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel barn och ungdomar i förhållande till alla barn och ungdomar i stadsdelsområdet som har haft insatser inom loF		tas fram 2011	Tertial
Andel barn och ungdomar som lever i familjer som är aktuella inom socialpsykiatri		tas fram av nämnden	År
Andel barn och ungdomar som lever i familjer som är aktuella inom vuxna missbruk		tas fram av nämnden	År
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (loF)		tas fram 2011	År
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri		tas fram av nämnden	Tertial
Andel klienter inom socialpsykiatri som erhållit två uppföljningar enligt DUR under året		tas fram av nämnden	År
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, socialpsykiatri		tas fram av nämnden	Tertial
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, vuxen missbruk		tas fram av nämnden	Tertial
Andel personer i förhållande till totala befolkningen som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen under året (loF)		tas fram 2011	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (loF)		tas fram 2011	Tertial
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)		tas fram av nämnden	Tertial

Verksamhetsplan Nämnd

 Skärholmens stadsdelsförvaltning
 Telefon 08-508 24 000

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vuxna som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats inom loF vuxen/missbruk		tas fram av nämnden	År
Andel vuxna som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats inom loF, socialpsykiatri		tas fram av nämnden	År
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (loF)		tas fram 2011	År
Nöjda brukare - personer med insatser inom socialpsykiatrin som i brukarundersökning angett att de är nöjda med sina insatser/ biståndsbedömare och med handläggningen av deras ärende (loF)		tas fram 2011	År
Öppenvård i förhållande till institutionsvård (loF)		tas fram 2011	Tertial
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	100 st	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	86 %	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	95 %	tas fram av nämnden	År
Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	90 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	91 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	87 %	År
Andel anhöriga som är nöjda med hur anhörigstödet fungerar	73 %	73 %	År
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	90 %	89 %	År

Verksamhetsplan Nämnd

 Skärholmens stadsdelsförvaltning
 Telefon 08-508 24 000

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet	90 %	83 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	75 %	83 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende	82 %	83 %	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom äldreomsorgen	95 %	tas fram av nämnden	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende	82 %	82 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende	88 %	89 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen i vård- och omsorgsboenden	75 %	75 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg)	73 %	75 %	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Senast vid utgången av 2011 ska alla stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH.	2010-01-01	2011-12-31	
Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2011-12-31	
Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2011-01-01	2011-12-31	
Stadens nya värdegrund för äldreomsorg ska inarbetas i verksamheten	2011-01-01	2011-12-31	
Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2011-12-31	
Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsplan Nämnd

 Skärholmens stadsdelsförvaltning
 Telefon 08-508 24 000

NÄMNDMÅL:**Genom samverkan mellan förskola, skola och familjen samt övriga aktörer tillvaratas de gemensamma resurserna så att barn och unga kan växa upp till självständiga vuxna (Samverkan)**

Samverkan är en viktig bidragande faktor för att tidigt uppmärksamma de barn som är i behov av insatser. Stadsdelsnämnden har en särskilt utformad modell för samverkan bestående av förskola, skola, fritid, socialtjänst, polis. En lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelens olika verksamheter, skolorna och polisen, har skrivits och gäller från 2010. En fortsatt prioriterad fråga är att involvera samtliga fristående förskolor och skolor samt barn- och mödrahälsovården i samverkansarbetet. Som utvecklingsområde kvarstår att under året öka föräldrasamverkan och föräldradiologen i stadsdelen.

Vi kommer att fortsätta arbeta med att fördjupa samverkan mellan verksamheterna i samverkansorganisationen. Framför allt görs en satsning på att förbättra samverkan mellan socialtjänst och skola, den biträdande grundskolechefen kommer att delta i styrgruppen.

Samverkansforums målsättning under året blir att få med fler berörda deltagare och att stärka samverkan skola och socialtjänst för att öka förståelsen och kunskapen om varandras verksamheter.

Stadsdelen utvecklar arbetet med att skapa ett nätverk med föreningar och samfund för barn och ungas fritid. Fält- och fritidsverksamheterna har ett gemensamt uppdrag att samverka i det förebyggande arbetet för stadsdelens ungdomar.

Förskolan samverkar med skolan vid övergången för barnen, vilket omfattar informationsmöten, öppet hus i skolan samt överlämningsamtal. För barn i behov av särskilt stöd sker samordningsmöten med alla parter tillsammans med förvaltningens övergripande samordnare för barn i behov av särskilt stöd.

Förväntat resultat

Barn och unga växer upp till självständiga vuxna.

Samarbetet mellan socialtjänst och skola förbättras när det gäller placerade barns och ungas skolgång.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barns och ungas familj och nätverk ska tillvaratas i den individuella planeringen av stöd och insatser	2008-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att nyrekrytering till missbruk ska minska

Avsikten är att förhindra att barn, unga och vuxna utvecklar ett normbrytande beteende.

Stadsdelens preventionssamordnare driver utvecklingen av ett långsiktigt preventivt arbete i stadsdelens olika verksamheter. Stadsdelen har en lokal tobaks- alkohol- och narkotikapolitisk handlingsplan, som bygger på verksamheternas åtaganden. Resultatet av Stockholmsenkäten är en grund för det fortsatta preventiva arbetet. I samarbete med polisen genomförs utbildning om hur man upptäcker tidiga signaler - droger, tecken, symptom. Utbildningen kommer under året att erbjudas även till familjehem och kontaktpersoner. Åtgärder som ska bidra till minskad konsumtion av alkohol och narkotika är folköls- och tobakstillsynen och arbete mot langning. Tillsynsarbetet utvecklas genom att tillsynen sker gemensamt med polisen.

Socialtjänsten kommer att ha samtal med föräldrar till minderåriga som påträffats alkohol- eller drogpåverkade. Formerna för detta utarbetas under året. Ett utvecklingsområde är unga vuxna 18-25 som saknar sysselsättning, till exempel inte fullföljt gymnasiet, där stora risker finns för utanförskap och missbruk. Samarbete kommer bland annat att ske med Jobbtorg och arbetet påbörjas med en kartläggning.

Fältverksamheten utvecklar det drog- och brottsförebyggande arbetet inom ramen för "UNG Lika till Lika", som är ett mentorprogram. Målet är att öka antalet unga som anammar en restriktiv attityd till våld, tobak och droger.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

www.stockholm.se

Fältgruppen anordna skolträffar tillsammans med unga mentorer och elever. I skolträffarna ingår även träffar med föräldrar. Under 2011 är fokus på föräldrträffar och hur socialtjänsten i samverkan med skolorna kan öka kontaktytorna fältverksamhet/målsmän.

I verksamheterna för barn och unga används standardiserade intervjuetoder där problemområden som alkohol och narkotika identifieras och speciella frågeformulär för att tidigt fastställa skadligt drickande. Familjevården stärker sin närvaro i familjehem där unga visar tecken på en tillåtande attityd till missbruk och kriminalitet. I samverkan med familjehemmet, den unge och nätverket görs en handlingsplan som fokuserar på förebyggande insatser.

I förskolor och fritidsverksamheter gäller nolltolerans mot alkohol och droger. Miljön och aktiviteterna i verksamheterna ska tydligt visa att missbruk inte accepteras. Fritidsenheten arbetar för att vara ett attraktivt drogfritt alternativ för ungdomarna. Fritidsenheten kontaktar alltid föräldrarna om det upptäcks att en ungdom använder droger. Föräldrar till missbrukande ungdomar erbjuds regelmässigt kontakt med stödföreningar.

Förväntat resultat

Antalet ungdomar som helt tar avstånd från alkohol ökar. Enligt senaste Stockholmsenkäten väljer allt fler av Skärholmens unga att inte dricka alkohol.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad		År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelen ska utforma aktiviteter mot det ökade drogbruket bland ungdomar	2009-01-01	2011-12-31
Minderårig som påträffats alkohol- eller drogpåverkad ska tillsammans med vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänsten inom två dygn	2011-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att trygga en positiv social utveckling. (Förskola och hem)

Genom samverkan såväl inom som utom stadsdelen ska socialtjänsten tidigt uppmärksamma barn och unga som är i behov av stöd.

Att korta bidragstider för barnfamiljer och stärka missbrukande föräldrar till ett nyktert liv är kraftigt förebyggande insatser för att ge barn och unga en trygg uppväxt.

Verksamhetsplan Nämnd

För att tidigt uppmärksamma unga, som misstänks för sitt första brott, kallas de tillsammans med vårdnadshavare till socialtjänsten så snart anmälan inkommit. En utvärdering av metoden genomförs av Preventionscentrum och blir klar i början av året. I samarbete mellan socialtjänst, polis och åklagare finns sedan ett år *utredningscentrum för unga gärningsmän*. Inriktningen är att agera snabbt då unga gripits för brott och att förkorta utredningstiderna. Planering har inletts för ett kvinnofridsteam som ska utveckla arbetssätt och ta fram en bra struktur för kvinnofridsarbetet i stadsdelen.

Fältverksamheten arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar ur ett generellt hälsofrämjande perspektiv genom strukturerade aktiviteter som Ung Lika till Lika, United Dancers, trivselvandringar och skolträffar. Det uppsökande arbetet sker på fältet men även genom närvaro på Internetsidor som Facebook.

Ungdomsmottagningen (UM) har som mål att främja ungdomars fysiska och psykosociala hälsa och stärka deras utveckling. En stor del av verksamheten innebär stödjande och rådgivande samtal i psykosociala frågor. UM arbetar aktivt för att öka jämställdheten bland ungdomar. På gruppträffar och i enskilda besök lyfts olika perspektiv när det gäller religiösa och kulturella frågor, Hbt-frågor och funktionshindrades rättigheter. Ungdomsmottagningen kommer under året att utbildas av RFSL för att få Hbt-certifiering, som bland annat innebär en fördjupning av Hbt-kompetensen.

Komet är ett föräldraträningsprogram som erbjuds föräldrar med barn i alla åldrar. Skärholmen ingår i den nationella föräldrastödssatsningen som ska utveckla kommunala strategier för föräldrastöd. Inom förskolan utbildas fler pedagoger i ”vägledande samspel” för att öka kompetensen hos den personal som håller i föräldraträffarna. Förskolan gör en fortsatt satsning på ”Preventionsprofilen” ett sätt att kvalitetssäkra verksamheten utifrån ett preventivt arbete.

Förväntat resultat

Andelen föräldrar som upplever att barnen är trygga i förskolan ökar.

Antalet besökande ungdomar på mötesplatserna ökar.

Under året utvecklas arbetet mot våld i familjen genom att vi skapar ett kvinnofridsteam.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel klasser år 7 och 9 i högstadiet och år 1 i gymnasiet som får information om ungdomsmottagningens verksamhet/sex och samlevnad	100 %	År
Andel unga som får insatser genom Team 127 i förhållande till totala antalet unga med motsvarande öppenvårdsinsatser	70 %	Tertial

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-01-01	2011-12-31
Öppenvårdsinsatser för familjer och deras nätverk i närmiljön ska öka.	2008-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar med sociala och förebyggande insatser för att trygga och säkra de äldres livssituation.

Omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning arbetar med sociala och förebyggande insatser för att skapa en trygg äldreomsorg. Aktiviteter, vaktmästarservice, heminstruktör för syn och hörsel är exempel på insatser som erbjuds.

Aktivitetscentret på Skärholmens servicehus erbjuder dagliga aktiviteter för alla personer över 65 år i Skärholmen. För personer över 75 år som bor i sitt eget hem erbjuds vaktmästarservice för att motverka till exempel fallolyckor. Inom förvaltningen finns anhörigstödare som arbetar förebyggande i form av information, studiecirkel och utflykter för anhöriga.

I stadsdelsförvaltningen finns en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) som inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen följer upp vårdkvalitet och säkerhet. Stadsdelsförvaltningen ska även inrätta en funktion som har ansvar för den medicinska rehabiliteringen (MAR).

Förväntat resultat

Resultaten från brukarenkäterna visar att brukarna är nöjda och trygga.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Alla äldre som flyttar in till stadsdelens egna vård- och omsorgsboenden får erbjudande om riskbedömningar kring fall, nutrition, trycksår och inkontinens	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden har en boendekedja för socialt utsatta personer, från hemlöshet till eget kontrakt

Genom en god samverkan mellan olika professionella aktörer samlas resurser och insatser för personer som befinner sig i risk för hemlöshet eller i hemlöshet.

Socialtjänsten erbjuder tränings- och försöksboende för både vuxna och ungdomar. Bostöd inom resursenheten erbjuder socialt och pedagogiskt stöd som anpassas till varje individ utifrån en individuell handlingsplan.

Syftet är att brukarna ska få större kunskap om hur samhället fungerar och därmed kunna delta och påverka sitt liv och sin omgivning. Personerna ska kunna klara eget boende utan störning och betala hyran i tid med hjälp av det stöd som förvaltningen ger. Bostöd ger vi även till personer som behöver stöd för att kunna behålla sin bostad.

Mottagningsenheten arbetar med uppsökande verksamhet för att förhindra onödiga vräkningar genom den nytillsatta hyresrådgivaren och i samverkan med skuldrådgivaren. Arbetet är förstärkt med ytterligare en skuldrådgivare från annan stadsdel i ett stadsövergripande projekt.

Enheten för socialpsykiatri erbjuder boendestöd i egna lägenheter, tillgång till försöks- och träningslägenheter med stöd. För socialpsykiatrins målgrupp finns boendestöd utöver kontorstid.

Förväntat resultat

Antalet personer i Skärholmen som vräks från sin lägenhet minskar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel personer som får eget boende	50 %	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
I samspel med fastighetsägarna utvecklar stadsdelsnämnden arbetssätt som motverkar hemlöshet	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnden ska kontakta alla personer där hyresvärderna meddelat hyresskuld	2011-01-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden skapar förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet och tar hänsyn till brukarnas egna önskemål

Kundvalsmodellen genomsyrar verksamheterna. Samtliga brukare/kunder har en aktuell genomförandeplan som de har varit med och upprättat. Samtliga enheter arbetar aktivt med att kvalitetssäkra sina verksamheter.

Enheten för socialpsykiatri arbetar för en helhetssyn på människan. Vi tar hänsyn till den enskildes behov som motiverade kontakten med enheten.

Strukturerad samverkan finns med Landstingets öppenvård för att utifrån brukarens behov uppnå bästa möjliga resultat.

Inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska alla utförare upprätta en individuell genomförandeplan tillsammans med varje individ eller med en anhörig eller närstående när så önskas. Genomförandeplanen ska beskriva hur insatsen ska utföras.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Förväntat resultat

Brukarna erbjuds delaktighet i planering och genomförande av insatser. Alla brukare erbjuds delaktighet i framtagandet och uppföljning av genomförandeplanen.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel aktuella genomförandeplaner för omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning (myndighetsutövning)	100 %	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en aktuell genomförandeplan. En plan upprättas alltid vid ny beställning och följs upp minst en gång per år (utförare)	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

Vi ska ha en tydlig organisation med tydliga befogenheter och ansvarsområden. Även förväntningar som ställs ska vara tydliga, vad som förväntas av medarbetarna. Från 2011 organiseras individ- och familjeomsorgen och beställarenheten för äldre och personer med funktionsnedsättning inom avdelningen Socialtjänst. Avsikten är att skapa en tydligare organisation för myndighetsutövningen och ge samverkansvinster.

Genom feedback på arbetet blir både arbetsresultatet uppmärksammat och medarbetarna uppmuntrade. Genom en god stämning och visad omtanke i arbetet kan vi hålla nere stress och osäkerhet. Personalgrupper som är i behov av handledning ska få det.

Vid de årliga medarbetarsamtalen upprättas en individuell utvecklingsplan utifrån vad verksamheten behöver samt varje medarbetares behov av att stärka sin kompetens. Den ska stämma överens med enhetsspecifika mål, åtaganden och förändrade krav i arbetet. Nyfikenhet på goda exempel och ett intresse för att förbättra verksamheterna uppmuntras. Kompetens och utveckling stimuleras. Vi har ett öppet och tillåtande klimat och är hjälpsamma mot varandra. Medarbetaransvaret är viktigt, att skapa en kultur som stimulerar till att ta eget ansvar i det dagliga arbetet. En god arbetsmiljö är den hälsfaktor som stadsdelsförvaltningen har störst möjlighet att påverka. Den fysiska arbetsmiljön i stadsdelsförvaltningen erbjuder ergonomiskt utformade arbetsplatser, vilrum, ljusrum och massagestol. Årliga skyddsronder sker av den fysiska arbetsmiljön. Medarbetarenkäten ersätter den psykosociala skyddsronden. Tydliga

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

säkerhetsrutiner för personalen finns, till exempel vid hot om våld.
Subventionerad friskvård inom staden erbjuds och uppmuntras.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Vi håller kontakt med medarbetaren när han/hon blir sjuk och har ett aktivt rehabiliteringsarbete vid långvarig sjukdom.

Vi värdesätter mångfald och välkomnar medarbetare med olika bakgrund. Den kulturella mångfald som finns i Skärholmen ska avspeglas i personalgrupperna.

Med utgångspunkt från vår värdegrund, bidrar olika synsätt, arbetssätt, perspektiv, erfarenheter och kunskaper till vår styrka, och gynnar möten med brukare, medborgare och andra aktörer i Skärholmen.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	7,2 %	4,8 %	År

NÄMNDMÅL:

Hälsan ökar och sjukfrånvaron minskar.

Genom en aktiv friskvård och ett aktivt rehabiliteringsarbete verkar vi för en "frisk" stadsdelsförvaltning. En god arbetsmiljö är den hälsofaktor som stadsdelsförvaltningen har störst möjlighet att påverka. Genom tydliga förväntningar på medarbetarna samt feed-back på arbetsinsatser blir både arbetsresultat och medarbetare uppmärksammade och uppmuntrade.

För att säkerställa bra arbetsplatser ska chefer i samverkan med medarbetarna systematiskt planera, styra, kontrollera och följa upp hälsofrågor och arbetsmiljö. Att identifiera, förebygga och åtgärda risker samt främja en sund livsstil och hälsosamma arbetsförhållanden är en del i detta arbete. Alla medarbetare uppmuntras att använda friskvårdsaktiviteter när arbetet så tillåter. Våra hälsocoacher informerar och uppmuntrar till friskvård.

Vi följer Stockholms stads rehabiliteringsplan för att sjukskrivna medarbetare snabbare ska komma tillbaka till arbetet. Skärholmen fortsätter arbetet med att sänka den höga sjukfrånvaron, som främst återfinns bland de långtidssjukskrivna. Vi kommer också aktivt att arbeta för att minska den korta sjukfrånvaron bland annat genom tidiga insatser mellan chef och medarbetare. Till exempel kommer Assistansenheten kommer att fortsätta med AFA-projektet för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna för att minska arbetsskador och sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron ska, liksom ekonomin, följas upp månadsvis på varje enhet.

Förväntat resultat

Frisknärvaron ökar i förvaltningen.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel korttidssjukfrånvaro	2,8 %	Tertial
Andel långtidssjukfrånvaro	3,4 %	Tertial
Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1 %	Tertial

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Möjlighet till friskvård erbjuds medarbetare	2008-01-01	2014-12-31
Vi samarbetar med försäkringskassan och företagshälsovården för att minska sjukfrånvaron samt genomför regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron vid varje enhet	2008-01-01	2014-12-31
Centralt genomföra systematisk uppföljning av korttidsfrånvaro. Skapa tydlig process och implementera den i organisationen	2011-01-01	2014-12-31
Vid behov utreds arbetsförmågan för att minska långtidssjukfrånvaron	2011-01-01	2013-12-31

NÄMNDMÅL:

Medarbetare och chefer stöds i att utveckla sin kompetens för verksamhetens behov

Chefer och medarbetare ska ha en aktiv dialog om åtaganden, arbetssätt och resultaten i verksamheten. Varje medarbetare bidrar utifrån sin roll och sin kompetens till att målen för enheten uppnås. I medarbetarsamtalen tas individuella utvecklingsplaner fram utifrån roll och verksamhetens behov.

Utbildningssatsningar inom förskolan fortsätter för att öka antalet utbildade förskollärare och vi fortsätter att erbjuda barnskötare att studera på distans till förskollärare. "Förskolelyftet" är en fortbildning för förskolepersonal som bekostas av staten och startade 2010 och fortsätter under 2011. En gemensam plan för kompetensutveckling för förskola och fritid är utarbetad och uppdateras kontinuerligt. Rektorer för förskolorna fortsätter utbildningen på rektorsprogrammet.

De medarbetare inom äldreomsorgen som saknar en grundutbildning i omvårdnad kommer att erbjudas detta i Äldreförvaltningens regi. Projektet Språksam pågår på alla enheter i äldreomsorgen. Omsorgspersonal tar del av föreläsningar, utbildningar och workshops som metoder för kvalitetsutveckling. Cheferna har en nyckelroll för att utveckla verksamhet och personal. En kompetensinventering kommer att ske under 2011 för att se vilka behov som finns för att stärka cheferna i sin ledarroll.

Förväntat resultat

Skärholmens medarbetare ökar sin kompetens och förvaltningen genomför aktiviteter för kompetensutveckling.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Individuella kompetensutvecklingsplaner tas fram och följs upp i samband med medarbetarsamtal	2008-01-01	2013-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
En central kompetensinventering av chefer genomförs av HR-specialisterna för att identifiera, planera och genomföra kompetenshöjande insatser	2011-01-01	2014-12-31
Mål och ansvarsbeskrivningar för roller ska kommuniceras i medarbetarsamtalet	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna utvecklas i samklang med vår värdegrund och vision 2030

Skärholmen arbetar utifrån värdegrunden och vision 2030 för ett Stockholm i världsklass.

Vi arbetar efter Skärholmens värdegrund och har en pågående dialog om innehållet. Under året kommer en uppdatering av värdegrunden att ske, alla medarbetare kommer att göras delaktiga i arbetet. Genom tydliga mål, strategier och utvecklande arbetssätt samt rutiner för att kvalitetssäkra arbetet kan vi verka i en gemensam riktning och utforma verksamheten för brukarna.

Medarbetarnas idéer och tankar om utveckling av verksamheten kommer fram vid enhetsmöten, APT-möten, vid utvecklingssamtal och i den dagliga verksamheten. Brukarnas åsikter kommer fram i intervjuer, dialoger, synpunkter och klagomål samt brukar/medborgarundersökningar.

Ökad mångfald bland chefer och medarbetare på våra arbetsplatser bidrar till verksamhetens utveckling.

Förväntat resultat

Skärholmen arbetar aktivt med värdegrunden och vision 2030 och dessa genom-syrar våra verksamheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Vi arbetar för att öka mångfalden bland medarbetare och chefer. I all rekrytering ser vi mångfald som en tillgång och lägger in ett moment angående mångfald i den övergripande rekryteringsprocessen	2008-01-01	2014-12-31
Vi ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om vårt värdegrundsarbete. Skärholmens värdegrund ska förankras i organisationen så att alla känner till innehållet.	2011-01-01	2014-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att planera så att verksamheterna ryms inom tilldelad budget och att förvaltningens resurser utnyttjas effektivt. Förvaltningen utgår i förslaget till budget från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Vissa om-disponeringar har dock krävts för att uppnå en balanserad budget. Detta beskrivs under avsnittet om nämndens ekonomiska förutsättningar för 2011.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

För Skärholmens stadsdelsnämnd har en budget i balans lagts för 2011. Utvecklingen, pris- och löneökningar kan medföra behov av budgethållningsåtgärder inom verksamheter. En stor andel av nämndens resurser utgår från centralt fastslagna ersättningsnivåer till utförarna, vilket minskar nämndens möjligheter att göra lokala anpassningar och omprioriteringar mellan verksamheterna.

Inför VP 2011 har risk för ekonomiska avvikelser identifierats främst kring äldreomsorgen. Dessa rör kostnader vid ombyggda Sätra vård- och omsorgsboende. Åtgärder som kommer att vidtas inom äldreomsorgen är fortsatta uppföljningar och analyser av budgetläget samt utveckling av verksamheten.

Även kostnaderna för sociala insatser för barn och unga är en angelägen fråga under 2011. De åtgärder som kommer att vidtas är fortsatta frekventa uppföljningar och analyser av budgetläget och ärendegenomgångar. Utvecklingen av insatser i öppen-vård fortsätter. Ett annat riskområde är ekonomiskt bistånd, där budgetramen har minskat i vår tilldelning från kommunfullmäktige. Däremot minskar inte Skärholmens kostnader för personer som är långtidsberoende av bistånd och står långt från arbetsmarknaden.

I förvaltningens ledningssystem finns väl förankrade rutiner för att följa upp verksamhet, budget och kvalitet och vidta åtgärder om avvikelser uppstår.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

Verksamhetsplan Nämnd

 Skärholmens stadsdelsförvaltning
 Telefon 08-508 24 000

NÄMNDMÅL:
Skärholmens budget ska vara i balans

Alla enheter ska följa sin budget och vidta åtgärder om avvikelser redovisas. Verksamheten ska anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Verksamheternas uppdrag ska utföras med realistiska förväntningar och med en jämn och god kvalitet under hela året. Medarbetarna har en hög medvetandegrad om budgethållning. Varje månad informeras alla anställda om budgetläget på planeringsmöten och arbetsplatsträffar. De månadsvisa uppföljningarna av budgeten med samtliga chefer fortsätter. Därutöver följs verksamhet, kvalitet och budget upp i samband med de två tertialuppföljningarna och utvärderas i samband med bokslut och verksamhetsberättelse.

Förväntat resultat

Skärholmens stadsdelsnämnd har balanserat resultat med relevanta prognoser under året.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Budget, sjukfrånvaro och åtaganden följs upp varje månad med närmaste chef. Arbetet sker i dialog med medarbetarna vid arbetsplatsträffar	2008-01-01	2014-01-31
Dialogmöten om kvalitet och budget sker tre gånger per år med alla medarbetare på alla nivåer	2008-01-01	2014-01-31

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2011

Budgetram 2011

Mkr

	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Kostnad	1 022,0				0,0
Intäkt	-288,9				0,0
Netto	733,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Prestationer					0,0
Resultatfond					0,0
Netto	733,1	0,0	0,0	0,0	0,0

I budgeten ingår 76,3 mkr för omslutningsförändringar.

Budgetram netto för 2011 är 733,1 mkr. Där ingår den kommunövergripande verksamheten med återsökande av statsbidrag till staden för flyktingmottagande, netto -190,8 mkr, vilka administreras av Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Borträknat den kommunövergripande verksamheten är 923,9 mkr budgeterade för stadsdelens verksamheter.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Jämfört med utfallet i tertialrapport 2/2010 har budgeten ökat med knappt 10 mkr för 2011, främst till individ- och familjeomsorg, förskola och arbetsmarknadsåtgärder, medan anslaget för ekonomiskt bistånd är minskat.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till nämnderna enligt ett resursfördelningssystem efter schablonersättning per prestation samt befolkningsstatistik och stadsdelarnas socioekonomiska struktur. En slutgiltig tilldelning kommer att fastställas för de schablonbaserade verksamheterna vid avläsningen av prestationer under 2011.

I kommunfullmäktiges budget för staden har minskade kostnader för administration, minskad sjukfrånvaro, e-tjänster och generella effektiviseringar beaktats och fördelats till nämnderna. Kostnader för högre grad av IT-användning och utveckling har medfört ökade kostnader för staden, som sedan nycklats ut till nämnderna.

Budgettilldelning per verksamhet har fördelats utifrån kommunfullmäktiges fördelningsprinciper. Stadsdelsförvaltningen har därefter föreslagit omdisponeringar av medel till verksamheten för barn och ungdom, till nämnd och förvaltningsövergripande administration, till äldreomsorg, till fritidsverksamheten samt en central buffert om 5 mkr.

Resultatöverföring från 2010 till 2011 kommer att fastställas i samband med bokslut 2010.

Nämnd och förvaltningsadministration (27,9 mkr)

Verksamheten består av nämnd och ledning, stab och en administrativ avdelning med personal- och ekonomifunktioner samt avdelningen för samhällsservice inklusive medborgarkontor.

Stadens resursfördelningssystem anvisar inte särskilda medel till nämnd, ledning och förvaltningsadministration, utan detta ingår i verksamheternas budgetramar. Medel har omfördelats med 32,2 mkr, vilket motsvarar 3,4 % av totala budgeten. Därifrån har 4,3 mkr överförts till en buffert och kvar finns 27,9 mkr (3 % av nettobudgeten) för nämnd och förvaltningsadministration.

Förskoleverksamhet (190 mkr)

Verksamheten består till största delen av förskolor (tre resultatenheter), öppen förskola, barnomsorg på obekvämt arbetstid och den nystartade Clavis för barn med behov av särskilt stöd.

Budget 2011 är cirka 5 mkr högre än prognostiserat utfall i T2/2010. Budgetramen baseras på antalet barn som var inskrivna våren 2010, totalt 1407 barn. Kommunfullmäktiges beslutade schablon är höjd med 2,2 % och den förskolepeng som resultatenheter i Skärholmen erhåller 2011 per inskrivet barn är 77 % av schablonen, en procentsats angiven av staden som lägsta ram. Till enheterna förs även socioekonomiskt tilläggsanslag, samt medel för språkstöd. För lokalkostnaderna avsätts 25 mkr.

De tre förskoleenheterna omsätter cirka 153,4 mkr och beräknas föra med sig ett överskott i sina resultatfonder till 2011.

Fritid, kultur och föreningsverksamhet (14,1 mkr)

Fritidsverksamheten består av 2:a hemmet/Ungdomens hus, mötesplatser för unga, parklekar och kolloverksamhet. För kulturverksamhet och föreningsbidrag har 0,9 mkr avsatts.

Budget 2011 är förstärkt med 0,6 mkr mot 2010, för bland annat två nya mötesplatser för äldre ungdomar enligt nämndbeslut.

Äldreomsorg (243,9 mkr)

Inom verksamheten finns vård- och omsorgsboende, profilboenden, öppen hemtjänst, servicehus, trygghetsboende, dagverksamhet och ledsagarservice. Skärholmens servicehus är under omvandling till trygghetsboende och kommer att upphöra under slutet av 2011. Vård- och omsorgsboende svarar för över hälften av budgeten (134,4 mkr) medan hemvård/insatser i eget boende utgör 87,4 mkr. Utförare inom öppen hemtjänst är resultatenhet. Sätra vård- och omsorgsboende har för närvarande en hög andel boende med ersättningsnivå 1 och låg andel nivå 3 vilket ger låga intäkter enligt stadens vårdpengssystem. Åtgärder pågår för en normalisering av detta men har medfört besvärande förutsättningar ekonomiskt. Övriga enheter bedöms ha goda förutsättningar för en ekonomi i balans under 2011 genom ökad budgetram samt minskade kostnader för servicehus i egen regi och omstrukturering.

Stöd och omsorg till personer med funktionsnedsättning (189,1 mkr)

Verksamheten består av boenden för personer med funktionsnedsättning, LSS gruppboendestäder, assistansenheter samt daglig verksamhet som fr.o.m. 1/1 2010 drivs av upphandlad leverantör.

Budget 2011 överensstämmer med prognostiserat utfall för 2010. Budgetramen från kommunfullmäktige baseras på antal prestationer per augusti 2010. Avläsning sker två gånger om året; mars och augusti. En särskild redovisning för dyra placeringar görs i samband med augustiavläsningen och budgeten justeras senare via det centrala bedömningskansliet, som fastställer ersättningen till stadsdelarna. Alla nya ärenden, förändringar och avslut ska löpande rapporteras till bedömningskansliet. Ändrade regeltillämpningar har medfört minskade resurser för beviljade insatser i vissa boenden.

Ersättningen är uppräknad med 1,5 % för samtliga verksamheter jämfört med 2010 och LASS-ersättningen ökar med 2 % till 258 kr/timme.

Individ- och familjeomsorg (137,9 mkr)

Verksamheten består av stöd- och behandlingsinsatser för barn, unga och vuxna, socialpsykiatri och boendestöd.

Budget 2011 är 2,8 mkr högre för individ- och familjeomsorgen än 2010. Fördelningen är +1,7 mkr för barn och unga, +1,0 mkr för vuxna +0,2 för bostöd och -0,1 mkr för socialpsykiatri.

Budgetramen för barn och unga är 84,9 mkr vilket är 2,6 mkr högre än novemberprognosen. Ekonomin 2011 påverkas av löneökning, prisökning av köpt vård och storleken av vårdbehov. För att hålla budgeten har verksamheten regelbunden uppföljning av vårdkostnader. Behandling och insatser för barn, unga och vuxna ska till största delen genomföras av stadsdelens egna öppenvårdsresurser i närmiljön. Öppenvården ska öka i förhållande till institutionsvården. Det är också av stor betydelse att återsöka statsbidrag som förvaltningen är berättigad till, t ex ersättning för kostnader för ensamkommande flyktingbarn och asylsökande.

Vuxenvården avser vuxna från 19 år och har en budget på 21,6 mkr. Verksamheten fortsätter konsekvent arbeta med effektiva insatser för att ha budgeten i balans. Ett led i arbetet är att använda egen öppenvård med t.ex. CRA-metoden och andra kognitiva metoder.

För socialpsykiatri är budgeten i princip oförändrad 28,6 mkr. Inom socialpsykiatrin har ett nytt ersättningssystem tillämpats 2010 i syfte av att öka valfriheten. Resursfördelningsmodellen bygger på en fast ersättning i tre nivåer för samtliga insatsformer, samt en metod för att mäta utförarens resursåtgång för att ge det stöd den enskilde beviljats enligt beslut.

Stadsmiljöverksamhet (6,9 mkr)

Förvaltningen sköter 700 tkvm park, 203 tkvm barmark och 3800 tkvm naturmark. I skötseln ingår underhåll och renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat. Verksamheten (förutom vinterväghållningen) drivs i egen regi. Budget 2011 är 0,1 mkr lägre än 2010 men egenregiverksamheten är kostnadseffektiv och beräknas klara sitt uppdrag med den tilldelade budgeten.

Avskrivningar och räntor (3,9 mkr)

Inom stadsmiljöverksamheten har medel avsatts till räntor och avskrivningar som uppstår från tidigare parkinvesteringsprojekt. Budgeten är lägre än 2010 på grund av lägre internränta.

Flyktingmottagande (6 mkr)

Budgeten är prestationsbaserad utifrån antal flyktingar registrerade i verksamhetssystemet FLAI. Avläsning sker i april och juli och budgeten justeras i T2.

I december 2010 träder en ny förordning i kraft vilket medför att staten övertar huvudansvaret för introduktion och introduktionsersättning för vuxna flyktingar vilka har beviljats uppehållstillstånd efter 1 december. Kompletterande ersättning för nyanlända betalas från ekonomiskt bistånd och återsöks från Migrationsverket. Förvaltningen behåller inom flyktingmottagningen de familjer som redan har introduktionsersättning från oss. Övergångsregler gäller i 2 år. Verksamheten kommer att minska under året i takt med att ersättningstiden går ut för familjerna. Vi beräknar att det tilldelade budgetmedlet räcker till att utföra uppdraget.

Verksamhetsplan Nämnd

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Telefon 08-508 24 000

Flyktningmottagande kommunövergripande (-190,8 mkr)

Skärholmen administrerar stadens intäkter avseende statsbidrag för flyktningmottagande. Detta påverkar stadsdelens nettobudget genom höga intäkter (-192 mkr). I budgeten ingår även resurs för administration av återsökandet (1,2 mkr). Den kommunövergripande delen (KÖV) särredovisas ibland från övriga verksamheter, eftersom de höga intäkterna ger en ofullständig bild av stadsdelens ekonomi.

Budgeten för detta har minskat i takt med färre antal flyktingar. Intäkterna 2011 kommer i stor del bero på de nya lägre schablonerna och hur staden återsöker medel för utbetald kompletterande ekonomiskt bistånd.

Ekonomiskt bistånd (94,1 mkr)

Budget för ekonomiskt bistånd 2011 är lägre med ca 4 mkr jämfört med november prognos 2010. Det betyder att verksamheten ska minska kostnaden på ekonomiskt bistånd med lika mycket under nästa år för att ha budgeten i balans.

Enligt samhällsprognoser förbättras ekonomin under 2011 och möjligheten för att få arbete förbättras. Den svårare arbetsmarknaden slår dock hårt mot grupper med lägre utbildning och språksvårigheter, eller mot dem som blir utförsäkrade från försäkringskassan och inte har tillräcklig arbetsförmåga. Enheten för ekonomiskt bistånd kommer att fokusera särskilt på personer som är långtidsberoende av försörjningsstöd. Den andra faktorn som kommer att påverka kostnaderna är oklarheten vad konsekvenserna för försörjningsstödet kommer att bli när det gäller de flyktingar som t.ex. på grund av sjukdom, inte har rätt till etableringsersättning.

Vi fortsätter också att ha en effektiv internkontroll av utbetalningar.

Arbetsmarknadsåtgärder (5,1 mkr)

Budget 2011 är 0,2 mkr högre än 2010 men påverkar inte verksamheten nämnvärt. Förvaltningen satsar på arbetsträning och offentligt skyddat arbete (OSA) för att underlätta för personer med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Verksamheten kommer att arbeta med kognitiva, motiverande metoder för långtidsberoende för att föra de närmare arbetsmarknaden. Även feriearbete för ungdomar prioriteras.

Övrigt (5 mkr)

Liksom förra året har förvaltningen avsatt 5 mkr för extraordinära händelser i en central buffert 2011. Den ska bl.a. användas som en reserv för att möta upp icke-budgeterade kostnadsökningar inom verksamheterna. Bufferten har skapats genom procentuellt avdrag från verksamheterna och omfördelning från förskoleverksamheten.

Investeringar

Parkinvesteringar

Mkr

	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Granholmens parklek	1,0				0,0
Övrigt	1,0				0,0
Kostnader	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter	0,0	0,0	0,0		0,0
Netto	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Inventarier och maskiner

Mkr

	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	4,2			0,0	0,0
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringsplanen 2011 omfattar två delar, dels för verksamheten inom stadsmiljö (2 mkr), dels för förvaltningens inköp av inventarier och maskiner (4,2 mkr).

Parkinvesteringar

Skärholmen har för 2011 tilldelats 2 mkr av kommunfullmäktige för investeringar i parker och grönområden.

Enligt kommunfullmäktiges beslut fördelas medel för parkinvesteringar enligt två olika modeller. Medel för större investeringar fördelas efter ansökningsförfarande ställd till KF genom Trafikkontoret och medel för mindre investeringar via resursfördelningsnycklar.

1 mkr har fördelats av kommunfullmäktige för att påbörja planeringen av parkleken Granholmen och 1 mkr för mindre investeringar.

Inventarier och maskiner

För större inköp av inventarier och maskiner har Skärholmen tilldelats 4,2 mkr, samma summa som 2010.

Resultatenheter

Inom förvaltningen föreslås fyra resultatenheter till 2011, tre inom förskolan (Bredängs förskolor, Skärholmens förskolor samt Vårberg/Sättras förskolor) och en inom äldreomsorgen (Öppen hemtjänst). 2010 omfattade dessa fyra enheter en nettobudget på cirka 176,2 mkr.

Resultatenheter kan föra med sig under- och överskott mellan åren. Från 2009 följde ett överskott på 9,2 mkr. Beräknad summa i tertialrapport 2 för överföring till 2011 var ett överskott på 7,7 mkr. Slutligt belopp kommer att redovisas i bokslut 2010.

Betydande projekt som inte är investeringar

Omslutningsförändringar

I budgeten för 2011 har kostnader respektive intäkter ökats med 76,3 mkr. Omslutningsförändringen avser försäljning av verksamhet inom främst äldreomsorgen (42,2 mkr), omsorg om funktionsnedsatta (30 mkr), individ- och familjeomsorg (3,6 mkr) och administration (0,5 mkr).

Dessa ökade intäkter och kostnader påverkar inte förvaltningens nettobudget.

Medel för lokaländamål

Lokalhyror är budgeterade till 53,8 mkr för 2011. Detta motsvarar cirka 7 % av nettobudgeten. Till detta kommer kostnader för el, städning, underhåll etc.

Stadsdelsförvaltningen har påbörjat planering för nya bostäder för personer med funktionsnedsättning i markanvisade områden för bostadsbyggande, med privata och kommunala bostadsföretag. Ombyggnad av förskolor i slitna lokaler fortsätter under 2010. En ny förskola planeras mellan Skärholmen och Vårberg. Två lokaler som nyttjas till parklek ska bytas ut för att inrymma fler verksamheter avseende förskola, fritids- och föreningsverksamhet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Stadsdelsnämndens resurser ska användas på ett klokt och effektivt sätt så att medborgare och brukare får en bra verksamhet till hög kvalitet. Detta kräver en aktiv omvärldsbevakning, en nyfikenhet för goda exempel på bra verksamhet samt uppföljning och kontroll över de uppdrag och resurser som står till förfogande.

Förändrade krav i lagstiftning, politik eller demografisk och socioekonomiska förändringar innebär att verksamhet, organisation, lokaler och bemanning behöver anpassas till nya förutsättningar.

Genom att göra uppdrag och krav tydliga för alla i förvaltningen och att dessa följs upp och utvärderas och resultat används för att utveckla verksamheterna kan alla verka i samma riktning för att brukarna ska erhålla en god välfärdsservice.

Stadsdelsförvaltningen har också en god samverkan med andra stadsdelar i staden, externa organisationer och myndigheter, frivilligsektorn och med medborgare i Skärholmen, samt med upphandlade entreprenörer i syfte att sammantaget optimera resurserna och åstadkomma bra verksamheter till brukarna av hög kvalitet.

Under flera år har omstruktureringar genomförts för att anpassa resurserna till efterfrågad verksamhet, vilket innebär att flera verksamheter avvecklats. Genom en aktiv omvärldsbevakning och kontinuerlig uppföljning av verksamhet, kvalitet och ekonomi används resurserna på ett effektivt sätt till kärnverksamheterna. Under 2008-2010 har löne- och ekonomiadministration centraliserats, telefonväxelfunktionen lagts ut på entreprenad och Volvo IT övertagit ansvaret för gemensam IT-service och support.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,4 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	2 st	tas fram av nämnden	År

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämndens resurser utnyttjas effektivt för medborgare och brukare

Vi ska planera, organisera och genomföra verksamheterna på ett sådant sätt att kärnverksamheten är i fokus och prioriteras så att vi på bästa sätt använder våra samlade resurser.

Vi ska använda resurserna inom stadsdelen effektivt för brukarna och medborgarnas bästa. Med resurser avses personal, lokaler, teknik och ekonomi samt andra tillgångar som finns i stadsdelen, som t.ex. anhöriga, närstående, föreningar och andra som kan bidra till en god verksamhet för barn, ungdomar, funktionsnedsatta och äldre samt medborgare som behöver annat stöd.

Vi hushållar med resurserna genom att planera och organisera verksamhet och kompetens på ett så ekonomiskt sätt som möjligt, vilket innebär att anställda har bred kompetens och kan arbeta flexibelt, ta ansvar för flera arbetsuppgifter och möta de behov som finns och förmår ändra arbetssätt när omvärlden ändras. Vi arbetar med kända och effektiva arbetsmetoder som ger goda resultat.

Inom avdelningen för socialtjänst är utgångspunkten är att insatser ska bedrivas utifrån evidensbaserat socialt arbete och i behandling används behandlingsmodeller som har stöd i forskning.

Behandling och insatser för barn och unga genomförs till stor del av stadsdelens egna öppenvårdsresurser i närmiljön. I varje ärende finns målet med insatsen formulerad i en genomförandeplan. Måluppfyllelse granskas och följs upp.

Lokalerna nyttjas effektivt och i möjligaste mån samnyttjas de av flera intressenter. Stadsdelsförvaltningen samarbetar med fastighetsägare för kvalitativa och yt- och kostnadseffektiva lokallösningar. Stadsdelsförvaltningen förordar att lokaler byggs flexibelt, så att dessa kan nyttjas till olika typer av verksamhet över tid. På dessa sätt får vi en ännu bättre och än mer effektiv service till medborgare och brukare.

Förväntat resultat

Skärholmens stadsdelsförvaltning har en effektiv administration, både centralt och lokalt på avdelningarna, vilket tyder på att kärnverksamheten prioriteras.

Bilagor

- Bilaga 1 Ekonomi blanketter från Agresso, budget 2011
- Bilaga 2 ekonomi tabeller sdn24
- Bilaga 3 Indikatoranalys 2011
- Bilaga 4 Analys väsentliga processer 2011
- Bilaga 5 Internkontrollplan 2011
- Bilaga 6A Jämställdhets och mångfaldsplan Skärholmen 2011
- Bilaga 6B Jämställdhet och mångfaldsplan 1 Värdegrund Skärholmen
- Bilaga 6C jämställdhet och mångfaldsplan- 2 Rutiner för att motverka kränkande behandling inkluderande trakasserier i olika former
- Bilaga 7 Verksamhetsplan 2011- Medicinskt ansvarig sjuksköterska
- Bilaga 8 Kvalitetsgarantier
- Bilaga 9 Aktivitetsplan 2011